

Appendix

Appendix table 1: Czech optative sentences introduced by *kéž* with their English translation counterparts

No.	Source	CZ	EN
1	<i>Tolkien, J.R.R. – Hobit</i>	Kéž bych seděl doma ve své útulné noře u krbu a kéž by čajník právě začínal zpívat!	I wish I was at home in my nice hole by the fire, with the kettle just beginning to sing!
2	<i>Tolkien, J.R.R. – Hobit</i>	Kéž bych byl zpátky ve své hobití noře u vlastního teplého krbu a svítící lampy!	I wish I was back in my hobbit-hole by my own warm fireside with the lamp shining!
3	<i>Doyle, A. C. – Poslední poklona</i>	Kéž bych ho mohla ponížít!	If I could pull him down!
4	<i>Lorenz, K. – Takzvané zlo</i>	Kéž by tomu tak bylo i nadále!	May it continue to do so!
5	<i>Tolkien, J.R.R. – Společenstvo Prstenu</i>	Kéž by tady byl Gandalf!	Would that Gandalf were here!
6	<i>Rowling, J.K. – Harry Potter a relikvie smrti</i>	Kéž by byl mohl zemřít onoho letního večera, kdy nadobro odešel z domu číslo čtyři v Zobí ulici a kdy ho zachránila hůlka s perem ušlechtilého fénixe!	If he could only have died on that summer's night when he had left number four, Privet Drive, for the last time, when the noble phoenix feather wand had saved him!
7	<i>Franková, A. – Deník Anny Frankové</i>	Kéž by všechn ten svrab už pominul!	If only the whole stinking mess were over!
8	<i>Austenová, J. – Pýcha a předsudek</i>	Kéž by se - v zájmu její rodiny - dalo říct, že když se splnilo její vroucí přání....	I wish I could say, for the sake of her family, that the accomplishment of her earnest desire...
9	<i>Lagerlöf, S. – Podivuhodná cesta Nilse Holgerssona Švédskem</i>	„Kéž bych ji byl radši nepotkal!“ říkal si.	‘I would rather not have seen her,’ he said to himself.
10	<i>Lagerlöf, S. – Podivuhodná cesta Nilse Holgerssona Švédskem</i>	„Kéž by to dobře dopadlo!“ přála si Jemnopérka.	“Oh, I hope he’ll succeed!” said Dunfin.
11	<i>Rowling, J.K. – Harry Potter a relikvie smrti</i>	Kéž by byl mohl zemřít jako Hedvika, tak rychle, že by si to ani nestačil uvědomit.	If he could only have died like Hedwig, so quickly he would not have known it had happened!
12	<i>Tolkien, J.R.R. – Návrat krále</i>	Kéž bych tu býval dřív!	Would that I could have been here sooner!

No.	Source	CZ	EN
13	<i>Mandělštamová, N. J. – Dvě knihy vzpomínek</i>	Kéž bych umřela ve svém vlastním - družstevním a milovaném - bytě!	I only hope I die in my own precious little cooperative apartment.
14	<i>Hemingway, E. – Stařec a moře</i>	Kéž by to tak byl sen, kéž bych byl tu rybu nikdy neuložil a kéž bych ležel sám doma v posteli na novinách!	I wish it had been a dream now and that I had never hooked the fish and was alone in bed on the newspapers.
15	<i>Fieldingová, J. - Panenka</i>	Kéž bych mohla.	Wish I could.
16	<i>Collodi, C.L. – Pinocchiova dobrodružství</i>	Kéž by to ten ubohý kos nikdy neřekl!	Poor little Blackbird! If he had only kept his words to himself!
17	<i>Harris, T. – Mlčení jehňátek</i>	Kéž by.	I wish there were.
18	<i>Woolfová, V. – Strašidelný dům</i>	Kéž bych je dokázala sestavit!	I wish I could piece them together!
19	<i>Tolkien, J.R.R. – Hobit</i>	Kéž se váš stín nikdy neumenší (to by se vám kradlo moc snadno)!	May your shadow never grow less (or stealing would be too easy).
20	<i>Tolkien, J.R.R. – Společenstvo Prstenu</i>	Kéž vám hvězdy osvěčují tvář!	May the stars shine upon your faces!
21	<i>Mandělštamová, N. J. – Dvě knihy vzpomínek</i>	Kéž bych už nespátřila ještě vidoucímá pozemskýmá očima, co se možná blíží.	But whatever the future holds, I only hope I do not live to see it with these mortal eyes.
22	<i>Franková, A. – Deník Anny Frankové</i>	Kéž by tak přišel "on", aby mě utěšil.	Oh, if only "he" had come to comfort me.
23	<i>Austenová, J. – Pýcha a předsudek</i>	Kéž bys i ty poznala takové blaho!	If I could but see you as happy!
24	<i>Tolkien, J.R.R. – Návrat krále</i>	Kéž je tvůj osud jiný než můj a tvůj poklad s tebou zůstane až do konce!	May your doom be other than mine, and your treasure remain with you to the end!
25	<i>Wells, H.G. - Neviditelný</i>	Kéž by nám nebe seslalo studené noci a déšť!	Heaven send us cold nights and rain!
26	<i>Rowling, J.K. – Harry Potter a relikvie smrti</i>	„Kéž bych... kéž bych byl mrtvý já...“	“I wish... I wish I were dead...”
27	<i>Banks, I. – Píseň kamene</i>	Kéž bych já sám mohl utržit a snášet ránu, kterou jsem tak neopatrně zavinil.	I wish I could take and suffer the wound I so carelessly inflicted.
28	<i>Tolkien, J.R.R. – Hobit</i>	Kéž bych byl nikdy nevyslovil slova o jezdcí na soudku,	I wish to goodness I had never said that about Barrel-rider,
29	<i>Larsson, S. – Muži, kteří nenávidí ženy</i>	Kéž by za mnou tehdy přišla.	If only she had come to me.

No.	Source	CZ	EN
30	<i>Clarke, A. C. – Setkání s Rámou</i>	„Kéž bych tak měla sonar,“ řekla.	‘I wish we had some soundings,’ she said.
31	<i>Nabokov, V. – Lolita</i>	Kéž bych se mohl odchýlit a povědět vám víc o pavor nocturnus, který mě začal pekelně trýznit poté, co jsem jako chlapec, čtoucí, co mi přišlo pod ruku, narazil na takový nahodilý pojem jako peine forte et dure (jaký Génus Bolesti ho musel vymyslet!) nebo strastiplná, záhadná, zrádná slova "trauma", "traumatický případ" nebo "traverza"!	I wish I might digress and tell you more of the PAVOR NOCTURNUS that would rack me at night hideously after a chance term had struck me in the random readings of my boyhood, such as PEINE FORTE ET DURE (what a Genius of Pain must have invented that!) or the dreadful, mysterious, insidious words "trauma," "traumatic event," and "transom."
32	<i>Hemingway, E. – Stařec a moře</i>	„Kéž by teď chlapec byl se mnou!“ řekl nahlas, usadil se a opřel se o skruž paloubky na přídi a cítil skrze šňůru sílu obrovské ryby, napřenu k neznámému cíli, pro který se ryba rozhodla.	“I wish the boy was here,” he said aloud and settled himself against the rounded planks of the bow and felt the strength of the great fish through the line he held across his shoulders moving steadily toward whatever he had chosen.
33	<i>Tolkien, J.R.R. – Návrat krále</i>	„Kéž přineseš dobrou radu Denethorovi v jeho nouzi i nám všem, Mithrandire!“ zvolal Ingold.	‘May you bring good counsel to Denethor in his need, and to us all, Mithrandir!’ Ingold cried.
34	<i>Brown, S.L. – Chuť lásky</i>	„Kéž by, moje milá.“	“I wish I were, my dear.”
35	<i>Pavič, M. – Chazarský slovník</i>	Kéž bych byl nezaspíval jedinou píseň, mohl jsem s ostatními tuláky a sebrankou přijít do ráje.	More than anything else I wish I had never sung a single song; then, like other lowlife and scum, I would have entered paradise!
36	<i>McCarthy, T. – C</i>	„Kéž by to tak byla pravda,“ povzdechne si smutně Widsun.	“If only that were true,” sighs Widsun dolefully.
37	<i>Austenová, J. – Pýcha a předsudek</i>	Kéž by se našel druhý takový muž pro tebe!	If there were but such another man for you!
38	<i>Grisham, J. – Bratrstvo</i>	Kéž by to s Rusy bylo tak snadné.	He wished the Russians were so easy.
39	<i>Tolkien, J.R.R. – Hobit</i>	„Kéž bychom tady nahoře mohli mít oheň, jako mají dole v táboře!“	“I wish we could have a fire up here as they have in the camp!”
40	<i>Siddons, A.R. – Bezpečné výšiny</i>	„Kéž by tak mohla přijet na svatbu!“ zatoužila jsem.	“I wish she could have been here,” I said, the old familiar fear starting up in the pit of my stomach.

No.	Source	CZ	EN
41	<i>Doyle, A.C. – Poslední poklona</i>	„Kéž bych ho mohla strhnout do propasti, kam on sám uvrhl tolik obětí!“	“Oh, if I could only pull him into the pit where he has pushed so many!”
42	<i>Andrić, I. – Travnická kronika</i>	„Kéž Všemohoucí osvětluje jeho hrob!“, tlustá vosková svíce na vysokém dřevěném svícnu, která ve dne v noci hoří nad temným hrobem v bezmocném úsilí, aby dosáhla toho, oč tento nápis prosí Boha a co Bůh, jak se zdá, nechce splnit.	„May the Almighty illuminate his grave!“ embroidered on it ; the thick wax candle in its tall wooden holder burning day and night above the dark grave, in a powerless effort to achieve what that inscription asked of God, and which God, it seemed, was not going to fulfill; about the Pasha who had gained a high position while still a young man and had happened to come to his native land to die.
43	<i>Tolkien, J.R.R. – Dvě věže</i>	Kéž ho sami Valar odvrátí!	May the Valar turn him aside!
44	<i>Austenová, J. – Pýcha a předsudek</i>	Kéž by tvůj dům, Charlesi, až si ho postavíš, byl alespoň zpola tak rozkošný jako Pemberley!	Charles, when you build your house, I wish it may be half as delightful as Pemberley.
45	<i>Škvorecký, J. – Příběh inženýra lidských duší</i>	Kéž by to už mohlo být brzy!	I only hope it may be soon.
46	<i>Lindseyová, J. – Zamilovaný ničema</i>	Kéž by bylo víc žen, které by uvažovaly jako vy.	Good God, I wish more women thought like that.
47	<i>Franková, A. – Deník Anny Frankové</i>	Kéž by všechen ten svrab už pominul!	If only the whole stinking mess were over!
48	<i>Lorenz, K. – Takzvané zlo</i>	Kéž by našel následovníky v co největším měřítku!	May this attempt find imitators on a grand scale!
49	<i>Siddons, A.R. – Bezpečné výšiny</i>	Kéž by neměl pocit, že se musí před podobnou situací schovat!	I wish he didn't feel he had to hide from all this.
50	<i>Hailey, A. – Konečná diagnóza</i>	Kéž by sešitím všechno skončilo!	She was thinking: If only this were all, how simple everything would be.

Appendix table 2: Czech optative sentences introduced by *at'* with their English translation counterparts

No.	Source	CZ	EN
1	<i>Kiš, D. – Hrobka pro Borise Davidoviče</i>	„Ať žijí novomanželé!“	“Long live the newly-weds!”
2	<i>Lindseyová, J. – Zamilovaný ničema</i>	„Ať sním vlastní loď, jestli ty nejsi ženská!“	“I’ll be damned, if you aren’t a woman, I’ll eat my ship plank by plank.”
3	<i>Harris, T. – Mlčení jehňátek</i>	Ať se na místě propadnu, jestli mě tihle pitomci uvidí někdy brečet.	Damn if these assholes are gonna see me cry.
4	<i>anonym – Anglické pohádky</i>	„Ať se z moci mých peříček šaty nadouvají a ve větru mrskají až do rána a ať je Matouš sebrat nemůže, ani ruce od nich odtrhnout.“	“By virtue of my three feathers may the clothes slash and blow about till morning, and may William not be able to take his hand from them nor yet to gather them up.”
5	<i>Andrić, I. – Travnická kronika</i>	„Kéž Všemohoucí osvětluje jeho hrob!“, tlustá vosková svíce na vysokém dřevěném svícnu, která ve dne v noci hoří nad temným hrobem v bezmocném úsilí, aby dosáhla toho, oč tento nápis prosí Boha a co Bůh, jak se zdá, nechce splnit.	‘May God grant you every joy in your children,’ he said to Daville as he took his leave.
6	<i>Tolkien, J.R.R. – Hobit</i>	Ať se raduje lesní zeleň, dokud je svět ještě mladý!	Merry be the greenwood, while the world is yet young!
7	<i>Adams, D. – Stopařův průvodce Galaxií</i>	„Ať jdou do hajzlu i s tím svým užíváním!“ odsekl a vyrazil z hospody, zuřivě mávaje poloprázdnou pivní sklenicí.	“Damn their fun!” he hooted and ran out of the pub furiously waving a nearly empty beer glass.
8	<i>Kundera, M. – Žert</i>	Ať smutek nikdy nepatří k mému jménu.	Let sadness never be linked with my name.
9	<i>anonym – Anglické pohádky</i>	„Ať z moci mých peříček okenice bouchají a skřípají až do rána a Jan ať je zavřít nemůže, ani ruce od nich odtrhnout.“	“By virtue of my three feathers may the shutters slash and bang till morning, and John not be able to fasten them nor yet to get his fingers free from them.”
10	<i>Orwell, G. – Farma zvířat</i>	Boxer a Lupina vždy nesli roztažený transparent zelené barvy, na kterém bylo kopyto a roh, s nápisem „Ať žije soudruh Napoleon!“	Boxer and Clover always carried between them a green banner marked with the hoof and the horn and the caption, “Long live Comrade Napoleon!”
11	<i>Lindseyová, J. – Zamilovaný ničema</i>	Ať se propadnu, jestli nemáš pravdu!	Damn me, they are, aren’t they?

No.	Source	CZ	EN
12	<i>Tolkien, J.R.R. – Návrat krále</i>	Ať žijí půlčici!	Long live the Halflings!
13	<i>Tolkien, J.R.R. – Hobit</i>	„Ať žije Lučištník, pryč s lakomými pracháči!“ až se to volání rozlehlo ozvěnou po celém pobřeží.	„Up the Bowman, and down with Moneybags,” till the clamour echoed along the shore.
14	<i>Brown, D. – Šifra mistra Leonarda</i>	Ať to raději stojí za to.	This better be good.
15	<i>Clarke, A.C. – Setkání s Rámou</i>	„Ať se propadnu na místě!“	Karl read it swiftly, then said, ‘Well I’m damned!’
16	<i>Tolkien, J.R.R. – Hobit</i>	Ať nikdy nevybledne vaše památka!	May your memory never fade!
17	<i>Lindgrenová, A. – Pipi Dlouhá punčocha</i>	„Ať žije Pipi Dlouhá punčocha!“ volal velitel hasičů.	“Three cheers for Pippi Longstocking!” cried the head of the fire brigade.
18	<i>Andrić, I. – Travnická kronika</i>	„Ať žije král!“ odpovídal jasným hlasem.	The King, himself deeply moved, ordered the coach to slow down to a walk, removed his large hat with a sweeping movement and in response to the chorus of Long live the King! kept replying in a clear voice.
19	<i>Wells, H. G. - Neviditelný</i>	„Ať se propadnu!“ řekl.	”I’m dashed!” he said.
20	<i>Kipling, R. – Knihy džunglí</i>	„Ať mne stáhnou z kůže!“ řekl Mořský Čaroděj, a pak hleděli všichni na Kotíka, jako by asi hleděla společnost ospalých pánů na hošíka.	“May I be - - skinned !” said Sea Vitch, and they all looked at Kotick as you can fancy a club full of drowsy old gentlemen would look at a little boy.
21	<i>Bulgakov, M. – Mistr a Markétka</i>	„Ať mu bohové darují dlouhý život,“ přizvukoval Pilát, „a obecný mír!“	‘May the gods send him long life!’ Pilate said fervently, ‘And universal peace!’
22	<i>Francis, D. – Chladná zrada</i>	„Ať žijete!“ řekl a napil se přímo z plechovky.	‘Cheers’ he said, dispensing with a glass.
23	<i>Ostrovskij, N.A. – Jak se kalila ocel</i>	„Ať žijí soudruzi!“	“Long live the comrades!”
24	<i>Twain, M. – Dobrodružství Toma Sawyera</i>	Ať se na místě propadnu, jestli ještě bolí.	I wish I may never stir if it does.
25	<i>anonym – Anglické pohádky</i>	„Ať to tam z moci mých peříček crčí proudem a teče okolo a ať Kuba nemůže brandy ani nalít, ani ruce od něj odtrhnout až do rána.“	“By virtue of my three feathers may there be slashing and spilling, and James not be able to pour the brandy straight nor yet to take his hand from it until morning.”

No.	Source	CZ	EN
26	<i>anonym – Anglické pohádky</i>	Ať vám dlouho slouží, paní moje, paní moje ,	Long may you wear them, my lady, my lady,
27	<i>Tolkien, J.R.R. – Společenstvo Prstenu</i>	Ať mi Elrond a ostatní prominou, že bylo tak dlouhé.	May Elrond and the others forgive the length of it.
28	<i>Palahniuk, C. – Zalknutí</i>	Ať Bůh dokáže, že nemám pravdu.	Let God prove me wrong.
29	<i>Bulgakov, M. – Mistr a Markétka</i>	„Ať shoří náš starý život , ať shoří utrpení!“ křičela Markéta.	‘Burn away, past! Burn, suffering!’ cried Margarita.
30	<i>Verne, J. – Cesta kolem světa za osmdesát dní</i>	„Ať žije Kamerfield!“	“Hurrah for Camerfield!”
31	<i>Kipling, R. – Knihy džunglí</i>	„Ať mne spráskají mými vlastními sedlovými řetězy,“ řekl Billy.	“May I be flogged with my own pad-chains!”
32	<i>Hašek, J. – Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války</i>	„Ať žije, pánové, císař František Josef I.!“	“Gentlemen, long live the Emperor! Franz Josef the First!”
33	<i>Bates, H.E. – Poupata odkvétají v máji</i>	„Ať vám to klope.“	‘God bless,’ and with a sudden affectionate impulse got up and kissed Mariette.
34	<i>Tolkien, J.R.R. – Hobit</i>	Ať vám nikdy nevytlínají vousy!	May your beards never grow thin!
35	<i>Andrić, I. – Travnická kronika</i>	„Ať žije můj národ!“	‘Long live my people!’
36	<i>anonym – Anglické pohádky</i>	„Ať se z moci mých peříček mosaz zaleskne a prádlo vypere, vyválí, poskládá a uklidí k paniččině spokojenosti.“	“By virtue of my three feathers may the copper be lit, and the clothes washed, and mangled, and folded, and put away to the missus’s satisfaction.”
37	<i>Andrić, I. – Most na Drině</i>	„Ať žije Jeho Veličenstvo, náš císař!“	‘Long live His Majesty the Emperor!’
38	<i>King, S. – Carrie</i>	Ať mi Bůh odpustí, ale vypadala jako Eddie Cantor, jak vždycky kulí oči.	God help me, but she looked for all the world like Eddie Cantor doing that pop-eyed act of his.
39	<i>Bulgakov, M. – Mistr a Markétka</i>	Ať mě oběsí v tropech na první liáně, jestli kdy na nějakém plese hrál takovýhle orchestr!	May I be hung from a liana in the tropical forest if any ball has ever had an orchestra like this.
40	<i>Hašek, J. – Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války</i>	„Ať žije Volná myšlenka!“	‘Long live Free Thought!’

No.	Source	CZ	EN
41	<i>Škvorecký, J. – Příběh inženýra lidských duší</i>	„Ať nám slouží!“	“Long may it thrive.”
42	<i>Kiš, D. – Encyklopedie mrtvých</i>	„Ať vás bohové uchrání,“ píše kterýsi pohan, „jejich zlého jazyka a jejich kleteb!“	“May the gods keep you,” a pagan wrote, “from their evil tongues and imprecations.”
43	<i>Tolkien, J.R.R. – Návrat krále</i>	„Ať žijou Bralové!“ křikl Pipin.	‘Good for the Took!’ cried Pippin.
44	<i>Tolkien, J.R.R. – Společenstvo prstenu</i>	Ať na vás padne smrt a tma!	Curse you and all halflings to death and darkness!
45	<i>Andrić, I. – Most na Drině</i>	„Ať žije!“ vykřikl dlouhán Ferhat, který rozsvěcuje obecní lucerny, jako na objednávku.	‘Long life,’ shouted tall Ferhat, the municipal lamplighter, as if by order.
46	<i>Steinbeck, J. – Hrozny hněvu</i>	„Ať to jde všechno do háje.“	Before I knowed it, I was sayin’ out loud, ‘The hell with it!’
47	<i>Ostrovskij, N.A. – Jak se kalila ocel</i>	„Ať žije soudruh!“	He yelled ‘Long live comrades!’
48	<i>Kiš, D. – Hrobka pro Borise Davidoviče</i>	Ať žije ruské námořnictvo!	Long live the Red fleet!
49	<i>Tolkien, J.R.R. – Hobit</i>	Ať mu vypadají vousy!	May his beard wither!
50	<i>Twain, M. – Dobrodružství Toma Sawyera</i>	Ať tu na místě umřu, jestli jsem věděl, co dělám.	I wish I may die this minute if I did.